

KRIMINÁLNE JEDNANIE, ŠIKANOVANIE A VYDIERANIE SKORUMPOVANÝCH VLÁD ZO STRANY ZLOČINECKEJ SPOLOČNOSTI PFIZER. FAKTY A DÔKAZY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

- CZ24 News | 4. listopadu 2021

Vo februári bola spoločnosť Pfizer obvinená zo „šikanovania“ vlád pri rokovaní o COVID vakcíne v prelomovom príbehu Úradu pre investigatívnu žurnalistiku.^[1] Vládny predstaviteľ vtedy poznamenal: „O päť rokov, v budúcnosti, keď sa tieto dohody o dôvernosti skončia, sa dozvieme, čo sa na týchto rokovaníach skutočne stalo.“^[2]

Spoločnosť Public Citizen identifikovala niekoľko neredigovaných zmlúv spoločnosti Pfizer, ktoré opisujú výsledok týchto rokovaní. Zmluvy ponúkajú vzácny pohľad na silu, ktorú farmaceutická korporácia získala, aby umlčala vlády, obmedzila dodávky, presunula riziko a maximalizovala zisky v najhoršej kríze verejného zdravia za posledné storočie. Nižšie popíšeme šesť príkladov z celého sveta.^[3]

TABULKA č.1: PRESKÚMANÉ VYBRANÉ ZMLUVY S PFIZEROM^[4]

Kupujúci	Dátum	Typ	Dávky	Cena za dávku	Celkové náklady
Albánsko	Návrh ^[5]	Návrh konečnej dohody	500,000	\$12	\$6 000 000
Brazília	15/03/21 ^[6]	Konečná dohoda	100 000 000	\$10	\$1 000 000 000
Kolumbia	02/02/21 ^[7]	Konečná dohoda	10 000 000	\$12	\$120 000 0000
Čile	01/12/20 ^[8]	Konečná dohoda (Redigovaná)	10 000 000	Redigovaná	Redigovaná
Dominikánska republika	29/10/20 ^[9]	Závazný plán podmienok a termínov ^[10]	8 000 000	\$12	\$96 000 000
Európska komisia	20/11/20 ^[11]	Predpredajná zmluva na mieru	200 000 000	\$18.6 ^[12]	\$3.7 miliardy
Peru	17/09/20 ^[13]	Závazný plán podmienok a termínov	10 000 000	\$12	\$120 000 000
USA	21/07/20 ^[14]	Predpredajná zmluva na mieru (Redigovaná)	100 000 000	\$19.5	\$1.95 miliardy
Veľká Británia	12/10/20 ^[15]	Predpredajná zmluva na mieru (Redigovaná)	30 000 000	Redigovaná	Redigovaná

Požiadavky spoločnosti Pfizer vyvolali pobúrenie na celom svete, spomalili kúpne zmluvy a dokonca posunuli harmonogram dodávok vakcín.^[16] Ak bude podobne podmienené získanie dávok, môže to ohroziť záväzok prezidenta Bidena, že daruje 1 miliardu dávok vakcíny.^[17]

Krajiny s vysokými príjmami umožnili spoločnosti Pfizer moc prostredníctvom výhodného systému medzinárodnej ochrany duševného vlastníctva.^[18] Krajiny s vysokými príjmami majú povinnosť

udržať silu tohto monopolu na uzde. Bidenova administratíva môže napríklad vyzvať Pfizer, aby opätovne prerokoval existujúce záväzky a v budúcnosti presadzoval spravodlivejší prístup. Administratíva môže ďalej napraviť nerovnováhu síl zdieľaním receptúry vakcíny podľa zákona o obrannej výrobe, aby viacerým výrobcom umožnil rozšírenie dodávok vakcín.[19] Môže tiež pracovať na rýchlom zabezpečení rozsiahlej výnimky z pravidiel duševného vlastníctva (TRIPS waiver) vo Svetovej obchodnej organizácii.[20] Odpoveď vo vojne proti vírusu vyžaduje aspoň to.

1.Spoločnosť Pfizer si vyhradzuje právo umlčať vlády.

V januári sa brazílska vláda sťažovala, že spoločnosť Pfizer trvala pri rokovaní na zmluvných podmienkach, ktoré boli „neférové a ponižujúce.“[21] Vláda poukázala na päť podmienok, ktoré považovala za problematické, od zbavenia imunity voči verejným majetkom až po chýbajúce sankcie pre spoločnosť Pfizer v prípade oneskorenia dodávok. Úrad pre investigatívnu žurnalistiku čoskoro zverejnil zničujúci príbeh o rokovaní spoločnosti Pfizer o vakcíne.[22]

O necelé dva mesiace neskôr brazílska vláda prijala dohodu so spoločnosťou Pfizer, ktorá obsahuje väčšinu rovnakých podmienok, ktoré vláda kedysi považovala za nespravodlivé.[23] Brazília sa vzdala suverénnej imunity; neuložila spoločnosti Pfizer žiadne sankcie za oneskorené dodávky; súhlasila s riešením sporov v rámci tajnej súkromnej arbitráže podľa zákonov New Yorku; a vo všeobecnosti odškodnila spoločnosť Pfizer za občianskoprávne nároky.[24]

Zmluva obsahuje aj dodatočnú podmienku, ktorá nie je zahrnutá v iných latinskoamerických dohodách [25], ktoré preskúmala spoločnosť Public Citizen: Brazílska vláda má zakázané robiť „akékoľvek verejné vyhlásenie týkajúce sa existencie, predmetu alebo podmienok [dohody]“ alebo komentovať svoj vzťah so spoločnosťou Pfizer bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti.[26] Spoločnosť Pfizer získala moc umlčať Brazíliu.

Brazília nie je jediná. Podobné ustanovenie o mlčanlivosti obsahuje zmluva spoločnosti Pfizer s Európskou komisiou a vládou USA.[27] V týchto prípadoch však povinnosť platí pre obe strany. Spoločnosť Pfizer ani vláda USA napríklad nemôžu urobiť „žiadne verejné vyhlásenie týkajúce sa existencie, predmetu alebo podmienok tejto dohody, transakcií, ktoré zvažuje, alebo vzťahu medzi spoločnosťou Pfizer a vládou podľa tejto dohody, bez predchádzajúceho písomného súhlasu druhej zmluvnej strany.“[28] Zmluva obsahuje niekoľko výnimiek zo zverejnenia vyžadovaného zákonom. Z verejného záznamu nie je jasné, či sa spoločnosť Pfizer rozhodla zakázať USA robiť doteraz akékoľvek vyhlásenia. EK nemôže zahrnúť do žiadneho oznámenia alebo zverejnenia cenu za dávku, objemy v 4. kvartáli 2020 alebo informácie, ktoré by spoločnosť Pfizer považovala za podstatné, bez súhlasu Pfizeru.[29]

2.Spoločnosť Pfizer uplatňuje kontrolu nad darovanými dávkami.

Spoločnosť Pfizer prísne kontroluje dodávky.[30] Brazílska vláda má napríklad bez povolenia spoločnosti Pfizer zakázané prijímať dary vakcíny Pfizer z iných krajín alebo kupovať vakcíny Pfizer od iných.[31] Brazílska vláda má tiež zakázané darovať, distribuovať, vyvážať alebo inak prepravovať vakcínu mimo Brazílie bez povolenia spoločnosti Pfizer.[32]

Následky nedodržiavania môžu byť vážne. Ak by Brazília prijala darované dávky bez súhlasu spoločnosti Pfizer, považovalo by sa to za „neprekonateľné závažné porušenie“ ich dohody, čo by spoločnosti Pfizer umožnilo okamžite ukončiť platnosť dohody.[33] Pri ukončení platnosti dohody by Brazília bola povinná zaplatiť plnú cenu za všetky zostávajúce zmluvne dohodnuté dávky.[34]

3.Spoločnosť Pfizer si pre seba zabezpečila „výnimku z duševného vlastníctva“.

Generálny riaditeľ spoločnosti Pfizer, Albert Bourla, sa počas pandémie ukázal ako rozhodný obhajca duševného vlastníctva. Dobrovoľné úsilie Svetovej zdravotníckej organizácie o zdieľanie duševného vlastníctva na podporu výroby vakcín označil za „nezmysel“ a nebezpečné“. [35] Povedal, že rozhodnutie prezidenta Bidena podporiť TRIPS waiver na duševné vlastníctvo bolo „absolútne nesprávne.“ [36] „Duševné vlastníctvo, ktoré je krvou súkromného sektora, je to, čo prinieslo riešenie tejto pandémie a v súčasnosti nie je prekážkou,“ povedal Bourla. [37]

Zdá sa však, že v niekoľkých dohodách si spoločnosť Pfizer uvedomuje riziko, ktoré predstavuje duševné vlastníctvo pre vývoj, výrobu a predaj vakcín. Dohody presúvajú zodpovednosť za akékoľvek porušenie duševného vlastníctva, ktorého by sa spoločnosť Pfizer mohla dopustiť, na vládnych nákupcov. Výsledkom je, že na základe zmluvy môže spoločnosť Pfizer využívať duševné vlastníctvo kohokoľvek, koho sa mu zachce – väčšinou bez následkov.

Najmenej štyri krajiny sú povinné „odškodniť, brániť a chrániť spoločnosť Pfizer“ pred a proti všetkým žalobám, nárokom, podaniam, požiadavkám, úhradám škody, nákladom a výdavkom súvisiacim s duševným vlastníctvom vakcín. [38] Napríklad, ak by iný výrobca vakcín zažaloval Pfizer za porušenie patentu v Kolumbii, zmluva vyžaduje, aby náklady zaplatila kolumbijská vláda. Na žiadosť spoločnosti Pfizer je Kolumbia povinná brániť spoločnosť (t. j. prevziať kontrolu nad súdnym konaním). [39] Spoločnosť Pfizer tiež výslovne hovorí, že nezaručuje, že jej produkt neporušuje duševné vlastníctvo tretej strany, alebo že si vyžaduje ďalšie licencie.

Spoločnosť Pfizer v týchto zmluvách nenesie žiadnu zodpovednosť za potenciálne porušenie práva duševného vlastníctva. V istom zmysle si spoločnosť Pfizer zabezpečila výnimku z práva duševného vlastníctva. Na medzinárodnej úrovni však Pfizer bojuje proti podobným snahám o zbavenie sa prekážok v práve duševného vlastníctva pre všetkých výrobcov. [40]

4.Súkromní arbitri, nie verejné súdy, rozhodnú spory v tajnosti.

Čo sa stane, ak Veľká Británia nedokáže vyriešiť zmluvný spor so spoločnosťou Pfizer? Tajná porota troch súkromných arbitrov – nie súd Veľkej Británie – je na základe zmluvy oprávnená prijať konečné rozhodnutie. [41] Arbitráž sa vedie podľa pravidiel rozhodcovského konania Medzinárodnej obchodnej komory (ICC). Obe strany sú povinné udržať všetko v tajnosti:

Strany sa dohodli, že budú zachovávať mlčanlivosť o existencii arbitráže, rozhodcovskom konaní, podaniach predložených stranami a rozhodnutí rozhodcovského súdu vrátane jeho nálezov, s výnimkou prípadov, keď to vyžaduje zákon a v rozsahu, ktorý ešte nie je verejne prístupný. [42]

Návrh zmluvy s Albánskom a dohody s Brazíliou, Čile, Kolumbiou, Dominikánskou republikou a Peru vyžadujú, aby vlády zašli ešte ďalej, pričom zmluvné spory podliehajú arbitráži ICC podľa práva New Yorku. [43]

Zatiaľ čo arbitráž ICC, keď ide o štáty, nie je nezvyčajná, spory týkajúce sa krajín s vysokými príjmami a/alebo liečiv sa zdajú byť relatívne zriedkavé. [44] V roku 2012 bolo 80 % štátnych sporov zo subsaharskej Afriky, strednej a západnej Ázie a strednej a východnej Európy. [45] Najčastejšie sa kauzy, kde boli zmluvnou stranou štáty, týkali výstavby a prevádzky zariadení. [46] V r. 2020, bolo stranou v arbitráži ICC 34 štátov. [47] Povaha štátnych sporov nie je zrejmá, ale iba 5 až 7 % všetkých nových prípadov ICC, vrátane tých, ktoré sú výlučne medzi súkromnými stranami, sa týkalo zdravia a liečiv. [48]

Súkromná arbitráž odráža nerovnováhu síl. Umožňuje farmaceutickým korporáciám ako Pfizer obísť domáce právne procesy. To upevňuje korporátnu moc a podkopáva právny štát.

5. Pfizer môže ísť po štátnom majetku.

Rozhodnutia, ku ktorým dospeli tajné arbitrážne tribunály opísané vyššie, možno vymáhať na vnútroštátnych súdoch.[49] Doktrína suverénnej imunity však niekedy môže chrániť štáty pred korporáciami, ktoré sa snažia vymáhať a vykonávať arbitrážne rozhodnutia.

Pfizer požadoval, aby sa Brazília, Čile, Kolumbia, Dominikánska republika a Peru vzdali suverénnej imunity.[50] Napríklad v prípade Brazílie, Čile a Kolumbie sa vláda „výslovne a neodvolateľne vzdáva akéhokolvek práva na imunitu, ktoré buď ona, alebo jej aktíva môžu mať alebo nadobudnúť v budúcnosti“, aby si vynútila akýkoľvek arbitrážny nález (zvýraznenie pridané).[51] Pre Brazíliu, Čile, Kolumbiu a Dominikánsku republiku to zahŕňa „imunitu proti preventívnemu zabaveniu akéhokolvek jej majetku“.[52]

Výkon arbitrážneho nálezu predstavuje zložité právne otázky, ktoré závisia od fyzického umiestnenia a typu štátneho majetku.[53] Zmluva však umožňuje spoločnosti Pfizer požadovať, aby súdy použili štátne aktíva ako záruku, že spoločnosti Pfizer bude vyplatený arbitrážny nález, a/alebo použije aktíva na odškodnenie spoločnosti Pfizer, ak vláda nezaplatí.[54] Napríklad na súdoch v USA by tieto aktíva mohli zahŕňať zahraničné bankové účty, zahraničné investície a zahraničné obchodné nehnuteľnosti, vrátane aktív štátnych podnikov, ako sú letecké spoločnosti a ropné spoločnosti.[55]

6. Pfizer má pri kľúčových rozhodnutiach hlavné slovo.

Čo sa stane, ak dôjde k nedostatku vakcíny? V návrhu zmluvy s Albánskom a dohode s Brazíliou a Kolumbiou spoločnosť Pfizer rozhodne o úpravách harmonogramu dodávok na základe zásad, o ktorých rozhodne spoločnosť. Albánsko, Brazília a Kolumbia „sa budú považovať za súhlasiace s akoukoľvek revíziou.“[56]

Niektoré vlády sa bránili proti jednostrannej právomoci spoločnosti Pfizer pri iných rozhodnutiach. V Južnej Afrike chcela spoločnosť Pfizer mať „výlučné právo určiť dodatočné podmienky a záruky, aby sme splnili záväzky týkajúce sa odškodnenia.“[57] Južná Afrika to považovala za príliš riskantné“ a „potenciálne riziko pre [ich] aktíva a štátne financie.“[58] Po odkladoch spoločnosť Pfizer údajne pripustila odstránenie tejto „problematickej podmienky.“[59]

Iné však také úspešné neboli. Podmienkou uzavretia dohody je, že kolumbijská vláda je povinná „dodávateľovi uspokojivým spôsobom preukázať, že dodávatelia a ich pridružené spoločnosti budú mať primeranú ochranu podľa vlastného uváženia dodávateľov“ (pridané zvýraznenie) pred nárokmi na zodpovednosť.“[60] Od Kolumbie sa vyžaduje, aby potvrdila spoločnosti Pfizer hodnotu podmienených záväzkov (t. j. potenciálny budúci záväzok) a začala pridelať finančné prostriedky na pokrytie podmienených záväzkov podľa programu príspevkov.[61]

Schopnosť spoločnosti Pfizer kontrolovať kľúčové rozhodnutia odráža nerovnováhu síl pri rokovaniach o vakcíne. Vo veľkej väčšine zmlúv sú záujmy spoločnosti Pfizer na prvom mieste.

Lepší spôsob

Dominancia spoločnosti Pfizer nad suverénnymi štátmi predstavuje zásadnú výzvu pre reakciu na pandémiu. Vlády nemusia prijať všetko. Najmä vláda USA môže využiť vplyv, ktorý má na spoločnosť Pfizer, aby si vyžiadala lepší prístup. Povolenie viacerých výrobcov vyrábať vakcínu prostredníctvom prenosu technológie a TRIPS waiver môže obmedziť silu a moc spoločnosti Pfizer. Verejné zdravie by malo byť na prvom mieste.

Zdroje

[1] Madlen Davies, Rosa Furneaux, Iván Ruiz, Jill Langlois, „Vydieraní za výkupné“: Pfizer požaduje, aby vlády hazardovali so štátnymi aktívami, aby zabezpečili dohodu o očkovaní, Úrad pre investigatívnu žurnalistiku (23.02.2021), <https://tinyurl.com/t2z39a63>.

[2] Tamtiež.

[3] Hoci existujú podobnosti medzi zmluvami, každá dohoda je jedinečná. Konkrétne príklady uvedené nižšie by sa nemali chápať tak, že odrážajú iné zmluvy.

[4] V niekoľkých prípadoch vlády podpísali ďalšie zmluvy so spoločnosťou Pfizer. Preskúmali sme vybrané zmluvy, ktoré boli verejne dostupné.

[5] Návrh dohody medzi Albánskom a Pfizerom, („Návrh dohody s Albánskom“), (06.01.2021) <https://www.documentcloud.org/documents/20616251-albanian-pfizer-covid-19-vaccine-contract>. Záverečné ustanovenia dohody sa mohli od tohto návrhu líšiť. Vzhľadom na podobnosti medzi týmto návrhom a ostatnými preskúmanými dohodami sa však domnievame, že úpravy, ak nejaké boli, pravdepodobne neboli podstatné. Zmluva najprv unikla na Twitteri a potom bola široko zdieľaná v tlači.

[6] Návrh dohody medzi Brazíliou a Pfizerom („Zmluva s Brazíliou“), (15.3.2021) <https://aurores.org/wp-content/uploads/2021/08/Brazil-Pfizer.pdf>. Zmluva unikla online a neskôr sa ňou v auguste zaoberal The Guardian. Viď napr., <https://tinyurl.com/yupsz2j4>.

[7] Dohoda medzi Kolumbiou a Pfizerom („Zmluva s Kolumbiou“), (02.02.2021), <https://www.nodal.am/wp-content/uploads/2021/08/DOCUMENTO.pdf>. Dohodu uverejnili kolumbijské médiá v auguste. <https://tinyurl.com/4vswvrz4>. V súčasnosti sa naň odkazuje na informačnom paneli trhu s vakcínami UNICEF.

[8] Dohoda medzi Čile a Pfizerom („Dohoda s Čile“) (01.12.2020), <https://www.chiletransparente.cl/wp-content/uploads/2021/07/Acuerdo-de-fabricacion-y-suministro-PFIZER.pdf>. Čilská iniciatíva za transparentnosť uverejnila redigovanú verziu zmluvy.

[9] Dohoda medzi Dominikánskou republikou a Pfizerom („Zmluva s D.R.“) (29.10.2020), <https://www.keionline.org/35485>. Knowledge Ecology International získal zmluvu na základe žiadosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

[10] Text podliehal schváleniu Dominikánskeho republikánskeho národného kongresu, ktorý údajne text schválil bez námietok. Pfizer a AstraZeneca, hra so zmluvami s malým písmom, Dominican Today, <https://tinyurl.com/yhasn7um>.

[11] Dohoda medzi Európskou Komisiou a Pfizerom („Zmluva s EK“) (20.11.2020), <https://tinyurl.com/3bph89wy>. Taliansky verejnoprávny vysielateľ RAI zverejnil zmluvu s EK v apríli.

[12] 15,50 EUR.

[13] Dohoda medzi Peru a Pfizerom („Zmluva s Peru“) (17.9.2020), <https://tinyurl.com/y2ap74xz>. Dohodu zverejnil Úrad investigatívneho novinárstva.

[14] Dohoda medzi USA a Pfizerom („Zmluva s USA“) (21.7.2020), <https://tinyurl.com/4k5j7d5u>. Zmluva je k dispozícii na webovej stránke Ministerstva zdravotníctva a sociálnych služieb USA.

- [15] Dohoda medzi Veľkou Britániou a Pfizerom ("Zmluva s UK") (10.10.2020), <https://tinyurl.com/45vt6vd5>. Toto je pravdepodobne finálna dohoda, ktorá nadväzuje na pôvodnú dohodu, oznámenú v júli. Zmluva je k dispozícii na webovej stránke vlády Spojeného kráľovstva.
- [16] Madlen Davies, Rosa Furneaux, Spoločnosť Pfizer ustupuje pre „nerozumné podmienky“ v dohode o vakcínach v Južnej Afrike (19.4.2021). <https://tinyurl.com/tnys9u2c>. („Popísal, ako neskorá požiadavka spoločnosti Pfizer spôsobila oneskorenia v diskusiách, ktoré následne posunuli očakávané dátumy dodania vakcíny.“). Viď tiež zaseknutie rokovaní na Filipínach. Filipíny dostanú neoficiálny list od spoločnosti Pfizer; WHO vidí skoré vyriešenie „slepej uličky“. (23.2.2021), <https://tinyurl.com/3fs8z3cb> ("Dodávka 117 000 dávok Pfizer-BioNTech, pôvodne očakávaná v polovici februára, bola oneskorená, kvôli obavám o odškodnenie.").
- [17] Biely dom, FAKTY: Prezident Biden oznamuje historické darovanie vakcín: Pol miliardy vakcín Pfizer národom s najnižším príjmom (10.6.2021), <https://tinyurl.com/he8bm9tk>
- [18] Peter Drahos a John Braithwaite, Informačný feudalizmus: Kto vlastní znalostnú ekonomiku? (2007) (po stopách úlohy Pfizeru v presadzovaní systému medzinárodnej patentovej ochrany).
- [19] Zain Rizvi, Jishian Ravinthiran, Amy Kapczynski, Zdieľajúc poznanie: Ako môže prezident Joe Biden použiť Zákon o obrannej výrobe na celosvetové ukončenie pandémie, Blog o zdravotných veciach (06.08.2021), <https://www.healthaffairs.org/doi/10.1377/hblog20210804.101816/full/>
- [20] Dohoda o právach duševného vlastníctva z pohľadu obchodu (TRIPS).
- [21] Madlen Davies, Rosa Furneaux, Iván Ruiz, Jill Langlois, „Vydieraní za výkupné“: Pfizer požaduje, aby vlády hazardovali so štátnymi aktívami, aby zabezpečili dohodu o očkovaní, Úrad pre investigatívnu žurnalistiku (23.2.2021), <https://tinyurl.com/t2z39a63>.
- [22] Tamtiež.
- [23] Jedna klauzula, ktorá sa zrejme zmenila, je počet dávok dodávaných spoločnosťou Pfizer. Nie je tiež jasné, či Brazília vytvorila zahraničný bankový záručný fond.
- [24] Zmluva s Brazíliou, poznámka pod čiarou č. 6, článok 9.4 (zrieknutie sa suverénnej imunity), str. 45, článok 2.6 (Oneskorené dodávky), str. 34, článok 9.4 (zrieknutie sa suverénnej imunity) str. 45, článok 3.1 Odškodnenie kupujúcou stranou), str. 43.
- [25] Ostatné latinskoamerické zmluvy, ktoré sa skúmali, obsahujú obmedzenejšiu povinnosť mlčanlivosti. Napríklad podľa kolumbijskej zmluvy ani Pfizer, ani Kolumbia nemôžu „používať meno, obchodný názov, servisné značky, ochranné známky, obchodné oblečenie alebo logá druhej strany v reklamných správach, reklame alebo akejkoľvek inej publikácii bez predchádzajúceho písomného súhlasu druhej strany v každom jednotlivom prípade.“ Nezdá sa, že by to vládne zakazovalo hovoriť o zmluve, pokiaľ nejde o „propagáciu, reklamu alebo iné zverejnenie“.
- [26] Zmluva s Brazíliou, článok 12.3 (Zverejnenie), str. 32 („Kupujúci neučiní ani nepovolí žiadnej osobe urobiť žiadne verejné oznámenie týkajúce sa existencie, predmetu alebo podmienok tejto zmluvy, širších transakcií, ktoré táto zmluva predpokladá, alebo vzťahu medzi zmluvnými stranami (okrem prípadov, keď to vyžaduje zákon, a s výhradou ochrany uvedenej v časti 10.1) bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Pfizer (takýto súhlas nesmie byť bezdôvodne odoprený alebo odložený)“.
- [27] Zmluva s EK, poznámka pod čiarou č. 11, článok II.10 (Oznámenia a zverejnenie), str. 36.

[28] Zmluva s USA, poznámka pod čiarou č. 14, článok 11.11 (Oznámenia), str. 25.

[29] Zmluva s EK, poznámka pod čiarou č. 11, článok II.10 (Oznámenia a zverejnenie), str. 36.

[30] Napríklad aj Kolumbia smie distribuovať vakcínu len na svojom území. Kolumbijská zmluva, poznámka pod čiarou č. 7, článok 4.6 (Problémy s odklonom), str. 23 („Všetok produkt dodaný kupujúcemu bude: (a) bezpečne uskladnený kupujúcim; a (b) kupujúcim distribuovaný iba v Kolumbii bezpečným spôsobom vhodným pre prepravnú trasu a miesto určenia, v každom prípade (a) a (b)) zabezpečiac ochranu pred krádežou, zneužitím, nedovolenou manipuláciou, nahradením (napríklad falzifikátmi) ďalším predajom alebo vývozom z Kolumbie a na ochranu a zachovanie integrity a účinnosti produktu.”).

[31] Zmluva s Brazíliou, poznámka pod čiarou č. 6, článok 2.1 (f) (Dohoda o dodávke), str. 31 („Kupujúci, vrátane akejkoľvek spriaznenej osoby alebo akýchkoľvek zástupcov kupujúceho, sa zaväzuje, že získa všetku svoju dodávku akejkoľvek vakcíny výlučne od spoločností Pfizer, BioNTech alebo ich príslušných pridružených spoločností určených na prevenciu ľudského ochorenia COVID-19 (vrátane produktu) buď (i) priamo od spoločnosti Pfizer alebo od spoločnosti Pfizer prostredníctvom zariadenia COVAX, alebo (ii) od tretej strany, či už darovaním, opätovným predajom alebo iným spôsobom, iba ak kupujúci získal predchádzajúci písomný súhlas spoločnosti Pfizer. Akékoľvek porušenie tejto časti 2.1(f)) sa bude považovať za neprekonateľne závažné porušenie tejto zmluvy a spoločnosť Pfizer môže túto zmluvu okamžite vypovedať podľa časti 6.2. Pre jasnosť, nič v tejto časti 2.1 písm. f) nebráni kupujúcemu v kúpe konkurenčných vakcínových produktov akejkoľvek tretej strany.”).

[32] Zmluva s Brazíliou, poznámka pod čiarou č. 6, článok 4.6 (Problémy s odklonom), str. 38 („Kupujúci nebude priamo ani nepriamo ďalej predávať, darovať, distribuovať, vyvážať alebo inak prepravovať produkt mimo svojho územia bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Pfizer.”).

[33] Zmluva s Brazíliou, poznámka pod čiarou č. 6, článok 2.1 (f) (Dohoda o dodávke), str. 31.

[34] Zmluva s Brazíliou, poznámka pod čiarou č. 6, článok 6.2 (Ukončenie z nejakého dôvodu), str. 27 („V prípade, že túto zmluvu ukončí spoločnosť Pfizer podľa tohto článku 6.2, kupujúci zaplatí do tridsiatich (30) dní odo dňa oznámenia o ukončení tejto zmluvy celú cenu za všetky zmluvné dávky, zníženú o sumy už zaplatené spoločnosti Pfizer k tomuto dátumu.”)

[35] Ed Silverman, Farmaceutickí lídri odstavili dobrovoľný fond WHO pre patentové práva na produkty Covid-19, STAT (May 28 2020), <https://www.statnews.com/pharmalot/2020/05/28/who-voluntary-pool-patents-pfizer/>

[36] USA podporujú výnimku z ochrany práva duševného vlastníctva pre vakcíny proti covidu 19, Wall Street Journal (06.05.2021), <https://www.wsj.com/articles/u-s-backs-waiver-of-intellectual-property-protection-for-covid-19-vaccines-11620243518>

[37] WTO odkladá rozhodnutie o výnimke na práva pre lieky proti COVID-19 a vakcíny (10.12.2020), <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-wto-idUSKBN28K2WL>

[38] To sa vzťahuje na všetky občianskoprávne nároky, vrátane nepriaznivých účinkov. Podrobne to bolo popísané inde: Madlen Davies, Rosa Furneaux, Iván Ruiz, Jill Langlois, „Vydieraní za výkupné“: Pfizer požaduje, aby vlády hazardovali so štátnymi aktívami, aby zabezpečili dohodu o očkovaní, Úrad pre investigatívnu žurnalistiku (23.02.2021), <https://tinyurl.com/t2z39a63>.

[39] Zmluva s Kolumbiou, poznámka pod čiarou č. 7, článok 8.2 (Predpoklad obrany), str. 31.

[40] Napr. Pfizer podpísal list proti TRIPS výnimke, zaslaný prezidentovi Bidenovi v marci. PhRMA list proti výnimke TRIPS prezidentovi Bidenovi (05.03.2021), <https://patentdocs.typepad.com/files/2021-03-05-phrma-letter.pdf>

[41] Zmluva s Veľkou Britániou, poznámka pod čiarou č. 15, článok 23 (Riešenie sporov), str. 36. („Rozhodcovské rozhodnutie bude konečné a záväzné pre zmluvné strany a zmluvné strany sa zaväzujú vykonať akékoľvek rozhodnutie bezodkladne. Rozsudok o náleze môže vydať ktorýkoľvek súd s jurisdikciou rozhodovania alebo s jurisdikciou nad príslušnou stranou alebo jej majetkom.”)

[42] Tamtiež.

[43] Článok o rozhodnom práve. Návrh dohody s Albánskom str. 34, Zmluva s Brazíliou str. 45, Zmluva s Čile str. 29, Zmluva s Kolumbiou str. 43, Zmluva s DR str. 17, Zmluva s Peru str. 9.

[44] Našu analýzu obmedzuje nedostatok transparentnosti.

[45] Arbitráž zahrňajúca štáty a štátne subjekty podľa pravidiel rozhodcovského konania ICC – Správa komisie ICC pre arbitráž a ADR (2012), <https://iccwbo.org/publication/arbitration-involving-states-state-entities-icc-rules-arbitration-report-icc-commission-arbitration-adr/>, str. 4.

[46] Arbitráž zahrňajúca štáty a štátne subjekty podľa pravidiel rozhodcovského konania ICC – Správa komisie ICC pre arbitráž a ADR (2012), <https://iccwbo.org/publication/arbitration-involving-states-state-entities-icc-rules-arbitration-report-icc-commission-arbitration-adr/>, str. 4.

[47] Zapojených bolo aj 194 štátom vlastnených subjektov. Štatistika riešenia sporov ICC 2020, <https://iccwbo.org/publication/icc-dispute-resolution-statistics-2020/> str. 11. Pozri tiež analogický mechanizmus známy ako riešenie sporov medzi investorom a štátom, ktorý je založený na medzinárodnom práve a nie na zmluve: Global Trade Watch, Tabuľka prípadov a nárokov zahraničných investorov a štátov v rámci NAFTA a iných amerických „obchodov“ (15.01.2021), <https://www.citizen.org/article/table-of-foreign-investor-state-cases-and-claims-under-nafta-and-other-u-s-trade-deals/>

[48] Štatistika riešenia sporov ICC 2020, <https://iccwbo.org/publication/icc-dispute-resolution-statistics-2020/> str. 17.

[49] Dohovor Organizácie Spojených národov o uznávaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (New York, 10. júna 1958) („Každý zmluvný štát uzná rozhodcovské rozhodnutia ako záväzné a vykoná ich v súlade s procesným poriadkom územia, na ktoré sa rozhodnutie odvoláva, za podmienok ustanovených v nasledujúcich článkoch.”)

[50] Článok o zrieknutí sa suverénnej imunity. Jazyk sa v niektorých zmluvách líši. Zmluva s Brazíliou, str. 45, Zmluva s Čile str. 24, Zmluva s Kolumbiou str. 36, Zmluva s DR str. 17, Zmluva s Peru str. 9.

[51] Tamtiež.

[52] Tamtiež.

[53] V USA je rozhodujúcim zákon o zahraničných suverénnych imunitách (FSIA). 28 U.S.C § 1602.

Zvrchovaný majetok používaný na obchodnú činnosť možno použiť na vykonanie rozsudku na základe rozhodcovského nálezu, ak sa štát zriekol imunity. Využiť možno aj majetok patriaci inštrumentu cudzieho štátu, ktorý vykonáva obchodnú činnosť. 28 U.S.C § 1610. Avšak určité druhy cudzieho suverénneho majetku sú absolútne imúnne voči zabaveniu a exekúcii. Patrí sem majetok patriaci zahraničnej centrálnej banke alebo menovému orgánu a majetok používaný na vojenské účely. 28 U.S.C, § 1611.

[54] V rámci FSIA je to známe ako „zaistenie pred vynesení rozsudku“ a možno ho vykonať, ak sa štát zriekne tohto druhu imunity a „účelom zaistenia je zabezpečiť uspokojenie rozsudku, ktorý bol alebo môže byť nakoniec vyneseny proti cudziemu štátu“. 28 U.S.C, § 1610

[55] Iné jurisdikcie môžu s týmito otázkami zaobchádzať odlišne, pričom potenciálne odhalia iné typy štátnych aktív. Tieto aktíva môžu byť zraniteľné aj pri rokovaníach o urovnaní.

[56] Návrh dohody s Albánskom, str. 14., Zmluva s Brazíliou, str. 22., Zmluva s Kolumbiou, str. 15.

[57] Spoločnosť Pfizer ustúpila pre nerozumné podmienky v dohode o vakcínach v Južnej Afrike (19.04.2021), <https://www.thebureauinvestigates.com/stories/2021-04-19/pfizer-backs-down-over-ass-et-seizing-clause-in-south-africa-vaccine-deal>.

[58] Tamtiež.

[59] Tamtiež.

[60] Zmluva s Kolumbiou, poznámka pod čiarou č. 7, článok 8.5 (Výsady a imunity), str. 32. To zahŕňa, ale nie je obmedzené na financovanie štátnych zmluvných rezervných fondov.

[61] Tamtiež.

Zdroj: citizen.org

Publikoval: odbornakomisias.sk